

АНАЛІЗ СЕГМЕНТА ТОПІЧНИХ ГОМЕОПАТИЧНИХ ЗАСОБІВ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Сисенко В. С., Крюкова А.І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Одним з напрямків сучасної медицини є гомеопатія, яка офіційно визнана в ряді країн Європи і Азії, у тому числі в Україні. Гомеопатія представляє особливий напрямок медицини, який характеризується тим, що хвороби лікуються лікарськими засобами, здатними викликати в організмі захисно-адаптаційні реакції, спрямовані на усунення патологічного процесу. Популярність гомеопатії останнім часом формують важливі фактори: відсутність побічних ефектів, індивідуальний підбір лікарських засобів з урахуванням повного аналізу не тільки анамнезу всіх захворювань, але і психологічних особливостей пацієнта, найбільша ефективність при лікуванні багатьох хронічних захворювань, відносно невисока вартість терапії гомеопатичними засобами, доступними для населення в аптеках. Для того щоб гомеопатичний лікарський засіб був ефективним, здатним викликати «штучну хворобу» і нетоксичним, тобто не провокувати небажані побічні ефекти, Самуїл Ганеман розробив і застосував на практиці принцип приготування ліків – потенціювання, який становить основу технології гомеопатичної фармації []

М'які лікарські форми – одна з найдавніших лікарських форм, яка й сьогодні займає у рецептурі аптек значну частку. Широке застосування топічні засоби знайшли і в гомеопатичній практиці.

Мета дослідження. Метою нашого аналізу є дослідження номенклатури сучасного асортименту топічних гомеопатичних засобів, представлених на фармацевтичному ринку України.

Матеріали та методи. Дослідження проводили за допомогою структурного, порівняльного та статистичного аналізу електронних і паперових джерел інформації про зареєстровані лікарські засоби на території України.

Отримані результати. Проведений структурний аналіз фармацевтичного ринку, а саме сегмента гомеопатичних м'яких лікарських форм встановив (табл. 1), що на ринку України зареєстровано п'ять гомеопатичних м'яких лікарських препаратів. Переважну кількість представляють м'які лікарські форми на гідрофільній («Ревма-гель», «Траумель С», «Цель Т» – 60 %) та на гідрофільно-ліпофільній основах («Ірикар», «Псоріатен» – 40 %). Встановлено, відсутність зареєстрованих лікарських засобів на ліпофільній основі.

Дослідження номенклатури препаратів (табл.1) за показником «Лікарська форма» виявило, що переважна більшість засобів випускається у формі мазей (67 %), у формі гелів лише – 33 %.

Наступним етапом було проведення аналізу представленої групи за компонентним складом. Досліджувана група препаратів містить мінерали, рослинні та біологічні речовини. В основу лікарського засобу діючі речовини додаються у вигляді матричних настоянок і гомеопатичних розведень (D0–D6).

Таблиця 1

Асортимент топічних гомеопатичних засобів на фармацевтичному ринку України

№	Назва	Склад	Виробник	Лікарська форма
1	2	3	4	5
Гомеопатичні м'які лікарські форми на гідрофільній основі				
1	Ревмагель	Rhus toxicodendron, Ledum, Symphytum ad usum externum. Допоміжні компоненти: розчин натрію гідроксиду 32%, карбомер, вода	Deutsche Homoeopathie-Union DHU-Arzneimittel GmbH Німеччина	Гель
2	Траумель С	Achillea millefolium D0, Aconitum napellus D1, Arnica montana D3, Atropa belladonna D1, Bellis perennis, Calendula officinalis D0, Echinacea D0, Echinacea purpurea D0, Hamamelis virginiana D0, Hepar sulfuris, Hypericum perforatum D6, Matricaria recutita D0, Mercurius solubilis Hahnemanni D6, Symphytum officinale D4. Допоміжні компоненти: гідрофільна основа (DAB-10), стабілізована 12,5% (за обсягом) етанолом.	Heel Німеччина	Мазь, гель
3	Цель Т	Cartilago suis D2, Funiculus umbilicalis suis D2, Embrio suis, Placenta suis D2, Rhus toxicodendron D2, Arnica montana D2, Solanum dulcamara D2, Symphytum officinalis D8, Sanguinaria Canadensis D2, Sulfur D6, Nadidum (Nicotinamid-adenin-dinucleotid) D6, Coenzym A D6, Acidum alpha-liponicum D6, Natrium diethyloxalaceticum D6, Acidum silicicum D6. Допоміжні компоненти: гідрофільна основа (DAB-10), стабілізована 12,5% (за обсягом) етанолом.	Heel Німеччина	Мазь
	2	3	4	
Гомеопатичні м'які лікарські форми на гідрофільно-ліпофільній				

основі				
4	Ірикар	Матричний настій <i>Cardiospermum halicacabum</i> . Допоміжні компоненти: ланолін, парафін рідкий, вода очищена, етанол	Alpen Pharma AG Німеччина	Мазь
5	Псоріатен	Матричний настій <i>Mahonia aquifolium</i> . Допоміжні речовини: спирт цетостеариловий (тип а) емульгований, парафін рідкий, парфін білий м'який, октилдодеканол, вода очищена, спирт бензиловий.	Alpen Pharma AG Німеччина	Мазь

Показання до застосування лікарських засобів «Ревма-гель», «Траумель С», «Цель Т» – ревматичні та дегенеративні захворювання м'язів і суглобів. Відповідно до анатомо-терапевтично-хімічної (АТХ) класифікації Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) препарати відносять до групи М – засоби, що впливають на опорно-руховий апарат, підгрупа М09АХ10** різні препарати.

Діючими компонентами лікарських засобів «Ірикар» і «Псоріатен» є гомеопатичні настойки лікарської рослинної сировини – кардіоспермум халікакабум і магонія падуболиста відповідно. Ці засоби належать до групи D – дерматологічні засоби та застосовуються у схемі лікування різних захворювань шкіри: нейродерміт, атопічний дерматит, екзема, дерматит, алергічні реакції внаслідок укусу комах.

Також досліджено асортимент гомеопатичних засобів в аптеках. ПрАТ «Аптека Національна гомеопатична спілка» (м. Київ, Україна) виробляє ряд гомеопатичних мазей – «Апіс», «Арніка», «Беладонна», «Травматікус», «Бріонія», «Гемороїдин», «Гіперікум», «Календула», «Ледум», «Лінін», «Рута», «Травматікус», «Ескулюс», «Хамоміла», «Хелідон», «Фітоляка». Препарати містять активні компоненти рослинного, природного і мінерального походження, які введені в ліпофільній основі (ланолін, вазелін).

Висновки. На фармацевтичному ринку України, гомеопатичні м'які лікарські препарати представлені лише імпортом виробництвом, вітчизняні препарати відсутні у даному сегменті. Таким чином, актуальним є розширення асортименту гомеопатичних лікарських засобів у вигляді м'яких лікарських форм вітчизняного виробництва шляхом створення нових препаратів, які є предметом наших подальших досліджень.